

CLIMATE PROOF AREAS

Terrein inrichting Plompe Toren

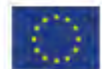
Atelier de Lyon | Rietveld Landscape

December 2011

CLIMATE PROOF AREAS

Voorlopig ontwerp Plompe Toren

Huidig situatie Plompe Toren

Voorlopig ontwerp

CLIMATE PROOF AREAS

Voorlopig ontwerp: aanzicht vanaf Oosterschelde

Het ontwerp voor de Plompe Toren

Het ontwerp voor de Plompe Toren komt voort uit een grotere strategie om de potentiële internationale allure van het Nationaal Park Oosterschelde beter tot zijn recht te laten komen. Het gebied kent een enorm recreatief, economisch en cultuurhistorisch potentieel dat nog onvoldoende benut wordt. Zo is er de geschiedenis van de ruim 100 verdronken dorpen die door heel Zeeland verspreid liggen maar nu nauwelijks beleefbaar zijn. De Plompe Toren vormt het baken van deze verdronken geschiedenis.

Het ontwerp toont het verleden van het verdwenen dorp Koudekerke zonder er een verstilde plek van te maken. Door de zeeverende dijk achter de toren langs te leggen, komt de Plompe Toren meer aan de Oosterschelde te staan. Zo wordt duidelijk gemaakt dat het een relict van een verdronken dorp betreft. Het ontwerp tracht de toekomst van de toren voor lange termijn veilig te stellen en de verborgen laag van de cultuurhistorie te verbeelden (verdronken dorp). De dreiging van de zee wordt hier getoond in plaats van bedwongen.

Het verkeer wordt in een halve cirkel om de toren heen geleid, net zoals de kerk vroeger het middelpunt van Koudekerke vormde. De andere helft van de cirkel ligt denkbeeldig in zee. Aan het water zorgt een royale trap dat de locatie aantrekkelijk wordt voor verschillende gebruikersgroepen, zoals duikers, vogelaars en toeristen. Het verleden geeft zo een nieuwe impuls aan het heden. Het ontwerp maakt deze bijzondere plek interessant voor meerdere gebruikers.

Door nu niets te doen aan de huidige situatie zullen de toren en de directe omgeving er kwalitatief verder op achteruitgaan. Het meest ingrijpende van dit voorstel is het opvijzelen van de toren. Hoewel deze oplossing radicaal lijkt is het de enige duurzame oplossing voor de toren gebleken in het planproces.

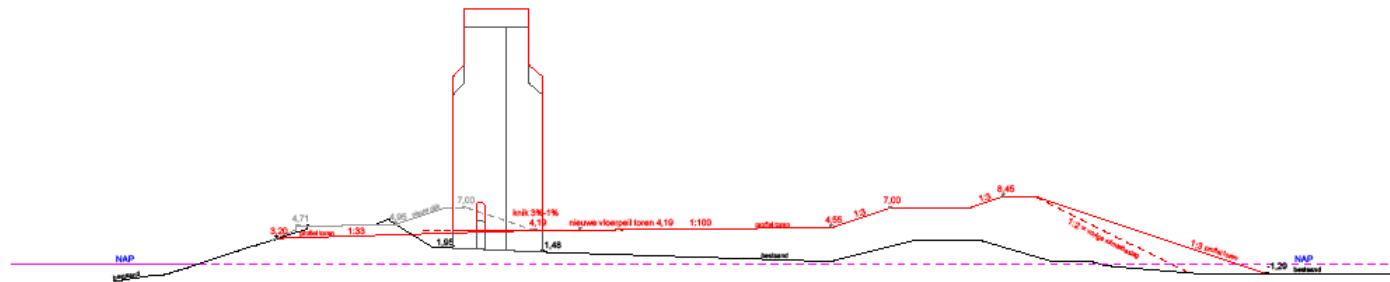
CLIMATE PROOF AREAS

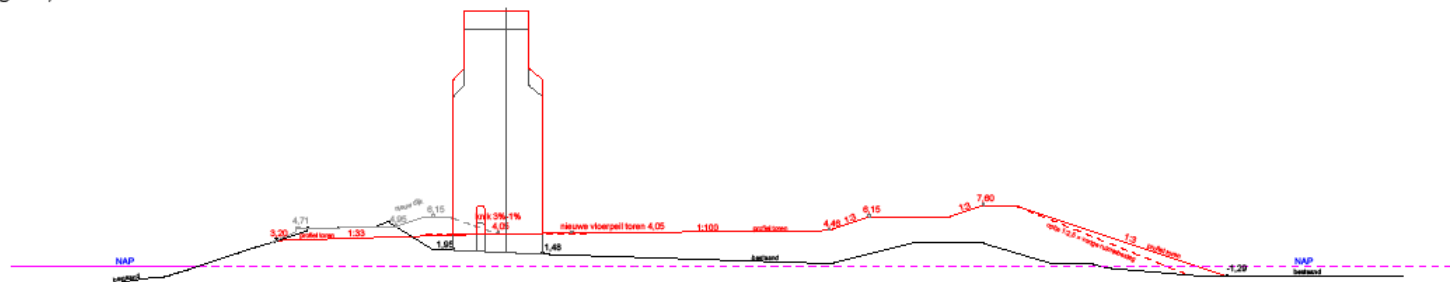
Doorsnede dijk

**Plompe toren
doorsnede**
kruinhoogte 7,00 NAP
1:500
A3

**Plompe toren
doorsnede**
kruinhoogte 6,15 NAP
1:500

Onderdelen van het ontwerp

De volgende onderdelen vormen het nieuwe ontwerp voor de Plompe Toren.

1. Versterking en verlegging van de dijk

De dijk wordt ter hoogte van de Plompe Toren versterkt en beperkt verlegd. Hierdoor wordt de veiligheid van de locatie vergroot ten opzichte van de huidige situatie. De nieuwe dijk die gerealiseerd wordt is breder dan de regulier aanwezige dijk.

2. Autoluw maken locatie waardoor de verkeersveiligheid toeneemt

De doorgaande autoroute wordt gehandhaafd maar er wordt een 30 km zone van gemaakt ter hoogte van de Plompe Toren. Dit kan omdat het nog steeds bebouwde kom betreft. Hiermee ontstaat een rustigere omgeving die meer recht doet aan het doel om de omgeving hier een recreatief karakter te geven. De verkeersveiligheid van de locatie wordt vergroot door het autoluw maken van de locatie direct om de toren.

3. Versterking van de recreatieve kwaliteit: stenen trap, fietspad en parkeervoorzieningen

De recreatieve kwaliteit van de locatie wordt aanzienlijk versterkt. Er wordt een rustigere locatie ontwikkeld, een betere toegang tot het water en veiligere omstandigheden. De focus is om een locatie te realiseren waar de cultuurhistorie en natuur beleefd kan worden; het project heeft niet de focus om een zeer drukke recreatieve locatie te ontwikkelen. De recreatieve voorzieningen bestaan uit:

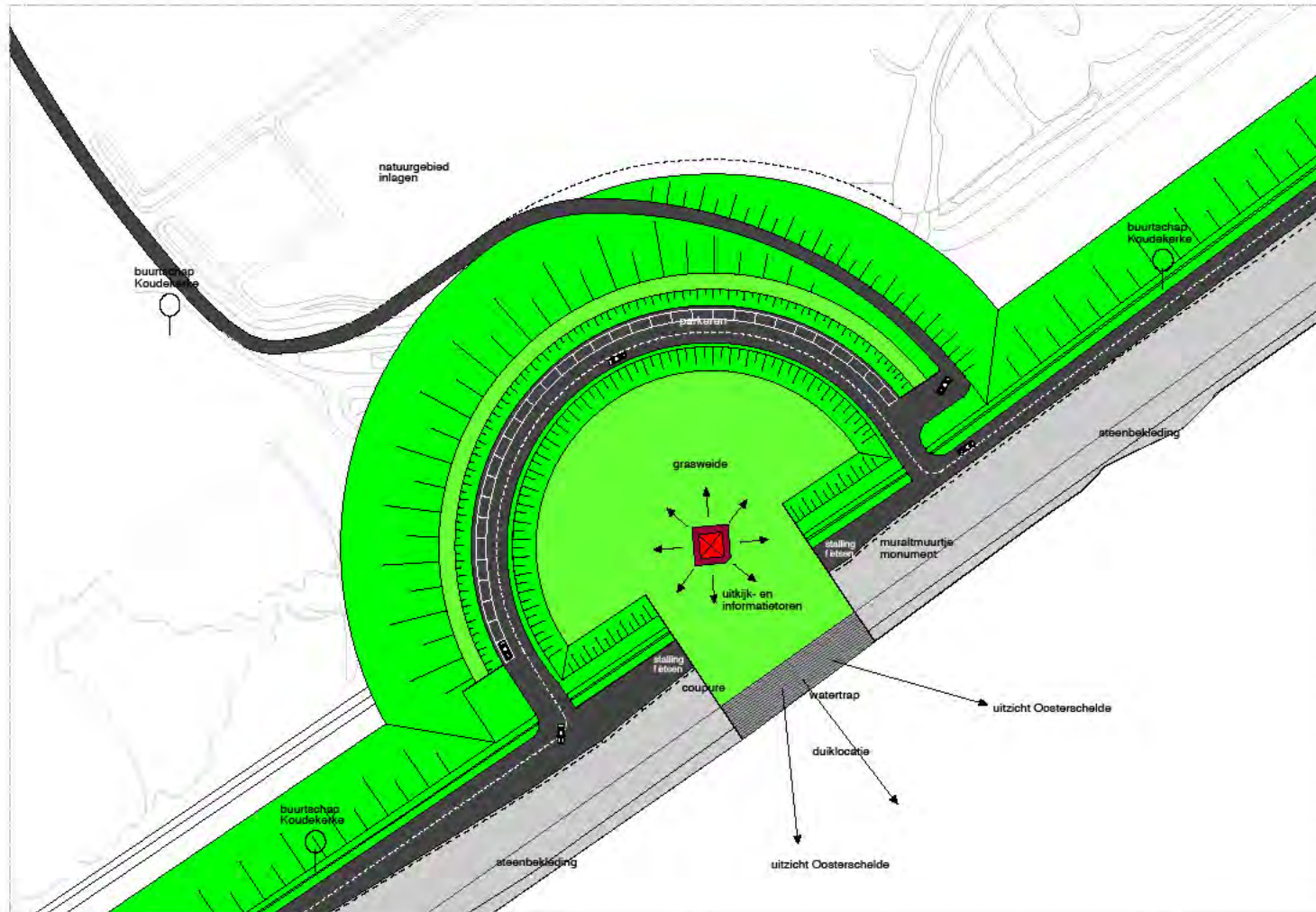
Een aan te brengen stenen trap

Er wordt een brede stenen trap aangelegd om een directe, fysieke verbinding met de Oosterschelde te maken. De trap vormt de schakel tussen de toren en het water en biedt een prachtige, rustige, zonnige plek om van het uitzicht over de Oosterschelde te genieten. Daarnaast biedt het de duikers een goede en veilige locatie om te water te gaan. De locatie rond de Plompe Toren is een interessante duiklocatie en er is bij deze specifieke recreatieve doelgroep een duidelijke wens aanwezig om een betere toegang tot het water te creëren. De bovenkant van de trap bevindt zich op NAP + 2,90 m. Het doorgaande fietspad wordt gehandhaafd maar wordt op de nieuwe dijk aangebracht.

Verplaatsing parkeerplaats en beperkte vergroting aantal parkeerplaatsen

De parkeerplaats wordt verplaatst naar de binnenzijde van de nieuwe dijk en het aantal parkeerplaatsen wordt beperkt vergroot.

CLIMATE PROOF AREAS

Schema plattegrond Plompe Toren

4. Vernieuwen en verhogen van de fundering van de toren

De fundering van de Plompe Toren wordt vernieuwd en verhoogd. Om te voldoen aan de waterveiligheidseisen moet het talud rond de toren voldoende hoog worden aangelegd en moet een verhang naar de Oosterschelde worden gerealiseerd. Hiermee is het verstandiger om de Plompe Toren een nieuwe stevige en verhoogde basis te geven zodat het risico op contact met zout water geminimaliseerd wordt, zowel nu als in de toekomst. Voorgesteld wordt om de toren 2,25 m te liften (van nu NAP + 1,80 m naar NAP + 4,05 m), van een nieuwe fundering te voorzien en aan te brengen op een beperkte terp. Hierbij wordt opgemerkt dat verhoging van de toren niet de eerste optie was. Echter als gevolg van de waterveiligheidseisen en het vooruitzicht van toekomstige dijkversterkingen, met een noodzakelijke funderingsopgave, is uit het ontwerpproces naar voren gekomen dat de beste optie voor de Plompe Toren is voor nu en in de toekomst om een stevige, verhoogde basis te maken.

5. Droog talud rond de Plompe Toren

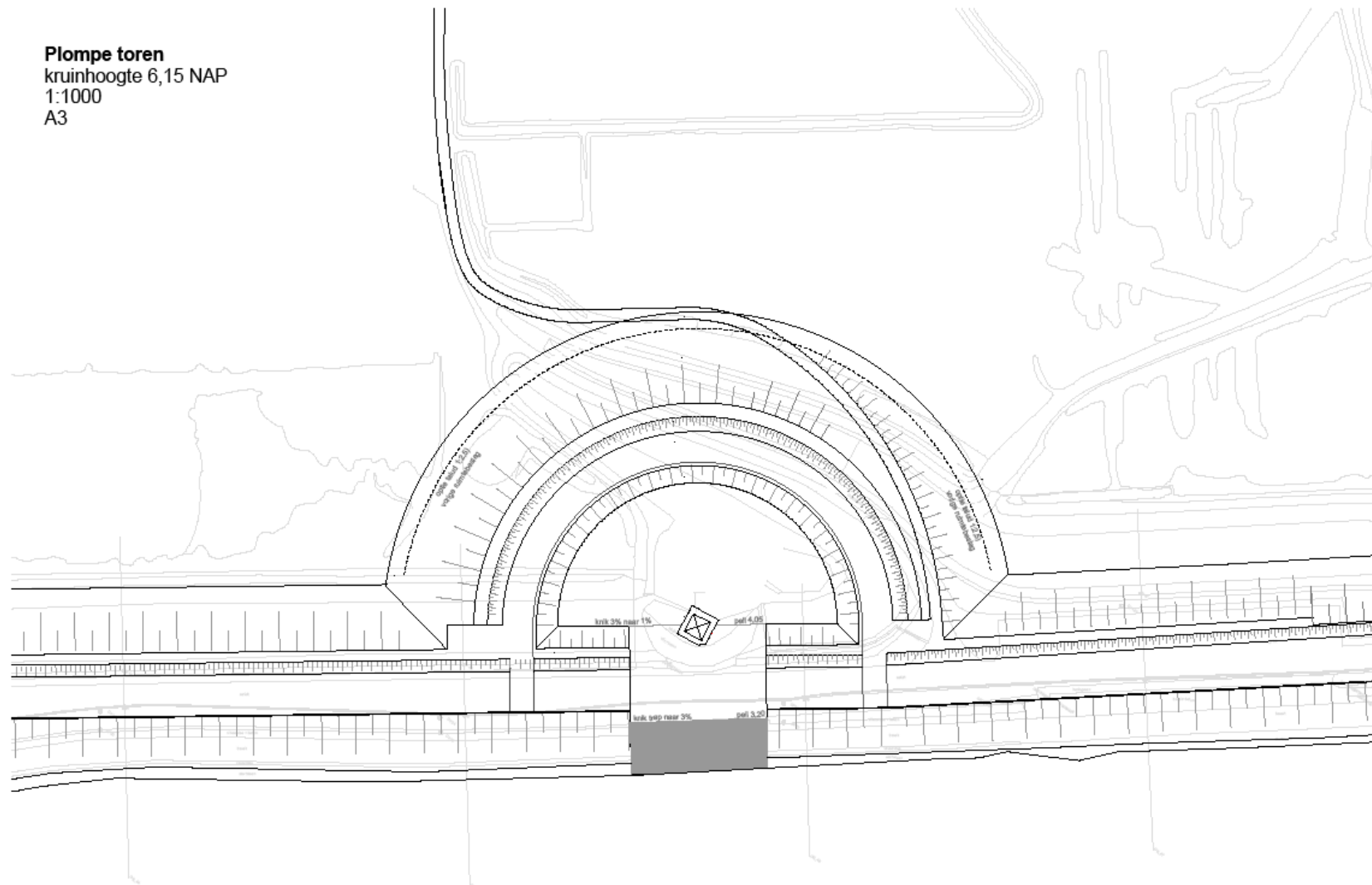
Rond de Plompe Toren wordt een droog, flauw aflopend talud gerealiseerd. Het eerste deel is wat steiler (1:33) en het tweede deel flauwer (1:100). Het talud loopt in totaal van NAP + 2,90 m tot + 4,17 m. In gevallen van een peil van 3,00 m + NAP gaat de Oosterscheldekering dicht en blijft de Oosterschelde gevrijwaard van hogere waterpeilen. Door de golven zullen de eerste meters van het talud nat worden maar dit water stroomt weer direct terug naar de Oosterschelde. Van water dat langere tijd aanwezig blijft op het talud rond de Plompe Toren is geen sprake.

6. Minimaal areaalverlies natuurgebied

Het areaalverlies van het natuurgebied door verlegging van de dijk wordt geminimaliseerd. De dijkverlegging wordt vooral gerealiseerd op bestaande dijken en de beperkte insnijding van het natuurgebied wordt gecompenseerd door omvorming van de bestaande parkeerplaats tot natuurgebied. In het huidige ontwerp is uitgegaan van de optie met een steil binnentalud waardoor het netto oppervlakteverlies minimaal is. Het beperkte areaalverlies dat kan optreden, wordt normaal gecompenseerd door het “compensatiefonds dijkversterking” en het daarbij behorende pakket herstelmaatregelen.

CLIMATE PROOF AREAS

Plompe toren
kruinhoogte 6,15 NAP
1:1000
A3

Plattegrond Plompe Toren en omgeving

7. Extra rand om verstoring natuurgebied te voorkomen

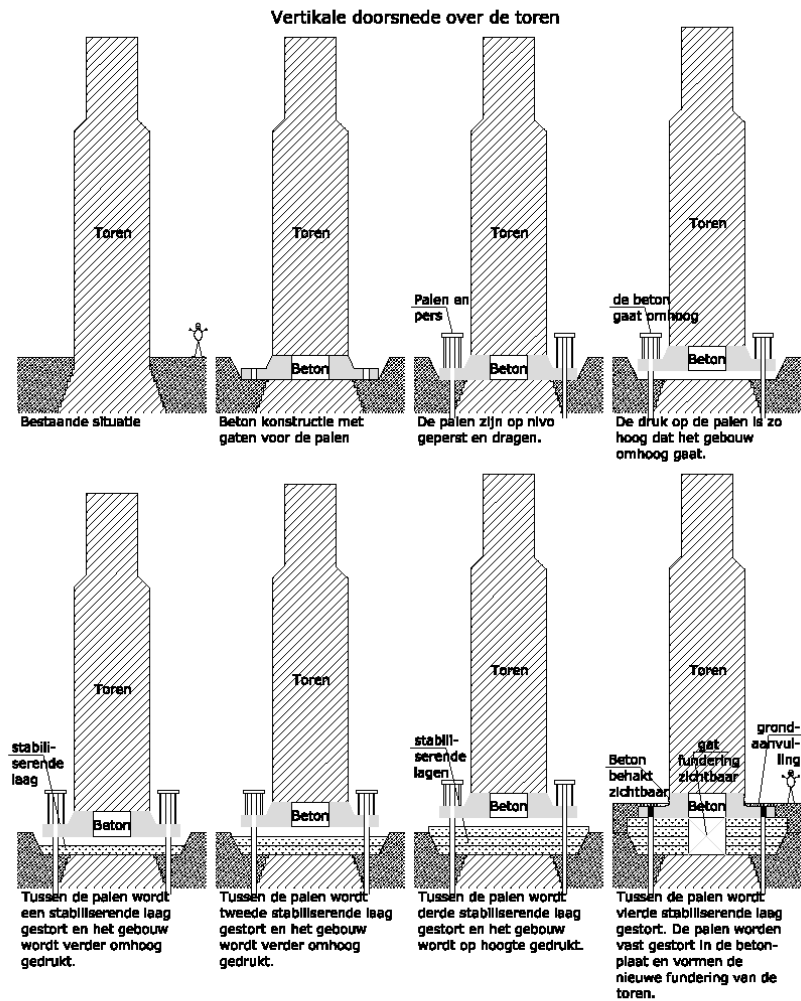
Op de nieuwe dijk rond de Plompe Toren wordt een rand aangebracht met een extra hoogte van 1,30 m waardoor auto's niet tot verstoring van het natuurgebied leiden. Deze blijven visueel en qua geluid afgeschermd van het natuurgebied. Daarnaast is ook het omvormen van de weg door het natuurgebied naar de dijk toe tot een fietspad een optie om de belasting op het natuurgebied verder te verminderen.

8. Geen inlaat zoutwater naar binnendijks gebied

In het ontwerp wordt geen zout water afgelaten naar het binnendijkse gebied. Tevens wordt geen toename van zout grondwater verwacht. De zoutwaterbelasting van het achterliggende gebied neemt als gevolg van het ontwerp dus niet toe.

Technische informatie verhogen fundering Plompe Toren

Voor het verhogen van de Plompe Toren wordt een bestaande, beproefde methode gebruikt. Omdat er binnen de fundering van de toren weinig ruimte is, wordt er voor gekozen voor een betonnen ring rondom de toren die als tijdelijke of als definitieve fundering fungeert. In de betonconstructie worden gaten uitgespaard waar palen doorheen gedrukt kunnen worden. Het drukken gebeurt door perscilinders en is op elk moment te stoppen of te niet te doen. Door het gecontroleerd uitdrukken van de cilinders, zijn verplaatsingen van een halve millimeter mogelijk. Doordat het beton aan de toren wordt bevestigd, wordt bij het trekken aan de beton het gehele gewicht van de toren als tegengewicht gebruikt. Als de palen meer weerstand ondervinden dan de toren weegt, gaan de palen niet meer naar beneden, maar gaat de toren omhoog. Door dit proces gecontroleerd te doen is een veilige en verantwoorde lifting mogelijk. Als het gebouw 50 cm gelift is, wordt er een stabiliserende laag onder het gebouw en tussen de palen gestort, waarna het liften verder gaat. Als het gebouw op de gewenste hoogte is wordt de definitieve fundering gemaakt.

Stappen van het liften van de toren

CLIMATE PROOF AREAS

CLIMATE PROOF AREAS

Nieuw ontwerp Plompe Toren

CLIMATE PROOF AREAS

Rietveld Landscape | Atelier de Lyon hebben naar aanleiding van het advies van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een nieuw ontwerp voor de Plompe Toren gemaakt.

Het nieuwe ontwerp is op een aantal punten gewijzigd:

- De ringdijk achter de toren langs is verdwenen. Hierdoor is er zicht vanuit de inlagen. Dit voldoet aan de belangrijkste eis van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.**
- De dijk aan weerszijde van de toren is verhoogd. Daardoor komt de toren op een goede manier in de dijk te staan, de toren is nu visueel met de zee verbonden. De uitwerking is sober gehouden, gras en een kleine trap.**
- Om het zicht vanaf de weg op de toren te verbeteren is het overslagdijkje (dat breed is) vervangen door een overslagmuurtje.**
- De verkeerssituatie wordt in dit ontwerp verbeterd door versmalling van het wegdeel dat voorkomt uit het verhogen van de dijk.**
- Het weggetje de polder in blijft op zijn plaats.**
- De directe omgeving van de toren is rolstoel toegankelijker geworden, aangezien men nu van achter de dijk de toren kan benaderen.**

CLIMATE PROOF AREAS

CLIMATE PROOF AREAS

CLIMATE PROOF AREAS

PlompeToren
Plankaart wegbreedte 4m
1:1000
OKT 2011

